

ÖN ÇALIŞMA RAPORU

SECTION NO: 11

GRUP NO: 04

GRUP ÜYELERİNİN ADI-SOYADI VE BÖLÜMLERİ:

Beyza Nur ADIGÜZEL 21702315 Hukuk

Enes Burak BİLGİN 21703155 Elektrik ve Elektronik Mühendisliği

Ayşe Gökçe ÇELİK 21702723 Hukuk

Zeynep GÖKALP 21702066 Hukuk

Tolga Talha YILDIZ 21702574 Elektrik ve Elektronik Mühendisliği

HOCA ADI-SOYADI: İbrahim Mert ÖZTÜRK

KONU BAŞLIĞI: : Lületaşı Madencilikinden UNESCO Adaylığına: Mehmet Başsav'ın

Zanaatkârlık Hikâyesi

1) İlerleme Raporu:

Bu ders kapsamında Eskişehir'de bir lületaşı ustası olan Mehmet Başsav'ın bu zanaata katkısı incelenmek istendi. Mehmet Başsav'ın, grup arkadaşımız Tolga Talha Yıldız'ın dedesi olması sayesinde ulaştığımız gazete, makale, araştırma yazıları ve dergi gibi yazılı kaynakların olması ve birebir röportaj yapabilme imkânımızın bulunması bu konuyu seçmemizde bize öncü oldu. Çalışma grubumuzu oluşturduktan sonra konumuzu kararlaştırıp gruptaki her bir üyeden konu ile alakalı araştırma yapmasını istedik. Araştırma konusu dedesi olan Tolga Talha Yıldız'ın, kendisine mail yolu ile gönderilen kaynakları iletmesinin ardından araştırmanın konusu ve kapsamı belirlendi. Bunun ardından, Tolga Talha Yıldız elimizde

kopya olmasının gerekli olduğunu düşündüğümüz kaynakları Eskişehir’e gidip Eskişehir Şehir Kütüphanesinden ve dedesinin şahsi arşivinden bularak bize ulaştırdı. Diğer grup üyeleri, bu sırada, Bilkent Üniversitesi kütüphanesinin ve Milli Kütüphanenin veri tabanından kullanılabilecek ikincil kaynakları araştırdı. Araştırmanın kapsamı kesinleştirildikten sonra çeşitli röportaj soruları hazırlanıp röportajın yapılacağı tarih belirlendi.

2) Grup İçi Görev Dağılımı:

Tolga Talha Yıldız:

- Mehmet Başsav ile röportaj
- Mehmet Başsav’ın kişisel arşivinden kaynakların bulunması
- Araştırma sorusunun bulunması
- Eskişehir Şehir Kütüphanesindeki arşivdeki kaynakların taranması
- Kaynakçaya eklenti

(Eskisehirekspres’in haber sitesi. “Yarım asırlık tecrübesini lületaşına yansıtıyor” 19

Ekim 2018. <https://www.eskisehirekspres.net/sanat/yarim-asirlik-tecrubesini-luletasina-yansitiyor-h5202.html>)

Beyza Nur Adıgüzel:

- Milli Kütüphanenin arşivindeki kaynakların taranması
- Mehmet Başsav’ın eşi Günseli Başsav ile röportaj
- Araştırma sorusunun bulunması
- TRT’nin belgeselinin izlenmesi
- Kaynakçaya eklenti

(*Anadolu*. “Kadın Kahramanlar Lületaşında Hayat Buldu” 16 Nisan 2014.)

Zeynep Gökarp:

- Bilkent Üniversitesi kütüphanesindeki kaynakların taranması
- Ön çalışma raporuna katkı
- Araştırma sorusunun bulunması
- Mehmet Başsav ile röportaj
- Kaynakçaya eklenti

(*Hürriyet*. “Baba, pipo oldu.”. 1 Ocak 1994)

Ayşe Gökçe Çelik:

- Milli Kütüphanenin arşivindeki kaynakların taranması
- Ön çalışma raporuna katkı
- Araştırma sorusunun bulunması
- Anadolu Üniversitesi’nin hazırladığı belgeselin izlenmesi
- Kaynakçaya eklenti

(Kelebek, Eyüp. “Yaşayan Hazine­miz UNESCO’ya Aday” *Hürriyet*. 25 Eylül 2011.)

Enes Burak Bilgin:

- Bilkent Üniversitesi kütüphanesindeki kaynakların taranması
- Ön çalışma raporuna katkı
- Araştırma sorusunun bulunması
- TRT’nin belgeselinin izlenmesi
- Kaynakçaya eklenti

(Yangın, Enise ve Özden Candemir (Yön.). *Yaşamın Yesleri Yaşamın Yüzleri*. TVA (Televizyon Anadolu). 2007.)

3) Detaylı Kaynakça

- **Çakır, Metin. “Lületaşına Kuyumculuk Sektöründe Yeni Kullanım Alanları”**
Eski Yeni 10 (2009): 17-18
- **Ürersoy, Talat. “Lületaşı Sevgi Taşı”** *Eski Yeni 10 (2009): 15-16*
 - Bu iki kaynak lületaşının tarihi ile ilgili derin bilgiler sağladığı gibi BAŞSAV’ın kendi çalışmalarında neler yaptığına dair yüzeysel bilgilere de sahip. Bu kaynakları lületaşının tarihininden bahsederken ve lületaşının pazarını tartışırken kullanmayı düşünüyoruz.
- **Hürriyet. “Lületaşından Yapılan Ağızlıkların Sarıklı Olmasının Sebebi Anlaşıldı”**
15 Ocak 1969.
 - Bu kaynak doğrudan BAŞSAV ile ilgili olmasa da haberde bulunan resimde BAŞSAV’ın usatasından ders aldığı görülmektedir. Bu kaynak BAŞSAV’ın hem kariyerinin başlangıç zamanlarını anlatmak için hem de röportaj sorusu oluşturmak için kullanılabilir.
- **Anadolu. “Kadın Kahramanlar Lületaşında Hayat Buldu”** 16 Nisan 2016
- **Milli İrade. “Vali Güven’in Büstü Yapıldı”** 2 Şubat 1994.
 - Yukarıdaki üç Mehmet BAŞSAV tarafından yapılan bazı eserleri anlatıyor. Bu kaynaklar hem BAŞSAV’ın kariyerinde yönelimleri hem de röportaj sorusu olarak sorulabilir.
- **Hürriyet. “Lületaşından Lider Bibloları”** 22 Ekim 1998.
- **Kelebek, Eyüp. “Eskişehir’in Beyaz Altını”** *Posta*. 28 Eylül 2008.

- **Milli İrade.** “Taşa Hayat Veriyor” 29 Nisan 2003.
- **Sakarya.** “El emeği göz nuru Avrupa’yı Büyülüyor” 23 Ocak 1993.
 - Yukarıdaki dört haber BAŞSAV’ın kariyerindeki dönüm noktalarını ele alıyor. Bunların arasında Eskişehir pazarının canlandırılması ve tütün yasağının mesleğine etkileri ele alınıyor. Bu kaynaklar BAŞSAV’ın kariyerinin incelenmesi için kullanılacaktır, aynı zamanda geleceğe dair planları da bu haberlerde bulunabilir.
- **Kelebek, Eyüp.** “Yaşayan Hazinemiz UNESCO’ya Aday” *Hürriyet.* 25 Eylül 2011.
- **Sakarya.** “4. Eskişehir Sanat Günleri Onur Ödülü Lületaş Sanatçısı Mehmet Başsav” 1 Mayıs 2007.
- **Sakarya.** “Şiir Buluşmaları Mehmet Başsav ve Yunus Emre” 13 Ekim 2005.
 - Yukarıdaki üç kaynakta ise Mehmet BAŞSAV’ın aldığı ödüller ve adaylıklardan bahsedilmektedir. Konu başlığımızda da bulunan UNESCO Yaşayan İnsan Hazinelerine aday gösterilmesi araştırmamızın kilit noktalarından birisidir.
- **Çiçek, Mustafa.** “Lületaşında 45 Yıl” 25 Ağustos 2003.
- **Kelebek, Eyüp.** “Eskişehirliiler altın değerindeki taşın kıymetini bilemedi” 28 Eylül 2008.
- **Milli İrade.** “Lületaş İşleme Bölümü Açılmalı” 14 Mayıs 2003.
- **Özden, Oktay.** “Sektörde Çıracak Yetiştirilmiyor” *Hürriyet.* 17 Aralık 2013.
- **Sakarya.** “Yarım Asırlık Kazancım Soruluyor” 17 Aralık 2013.

- Bu gazete haber kaynakları Mehmet BAŞSAV ile yapılan görüşmeler sonucu toplanmış bilgilerden oluşuyor. Mehmet BAŞSAV'ın gelecek ile ilgili planları ve bu planlar üzerine yetkililerden istekleri bu kaynaklardan elde edilebilir.
- **Türkmenoğlu, Fatih. Hayat Gezince Güzel. CNN Türk. 3 Ağustos 2013.**
 - CNN Türk tarafından yayınlanan bu gezi belgeseli, ilgili bölümde Eskişehir'i tanıtıyor. 30 dakikalık yayın süresi içerisinde 5 dakika Mehmet Başsav'a ayrılmış. Bu kaynak bize Mehmet Başsav'ın 2013 yılındaki kariyer durumu ve o zamanki planları ile şimdiki durumu arasında karşılaştırma olanağı sağlıyor.
- **Yangın, Enise ve Özden Candemir. Yaşamın Sesleri Yaşamın Yüzleri. Anadolu Üniversitesi TV. 2007**
 - Bu belgesel Anadolu Üniversitesi tarafından yapılmıştır, belgeselin genel odak noktası kendi alanında çok iyi işler yapmış ama fazla tanınmayan emektar insanlar var. Bu bölümde ise Mehmet Başsav 17 dakikalık bir röportaj ile mercek altına alınıyor. Bu kaynak 2007 den itibaren Mehmet Başsav'ın hayatında nelerin değiştiği hakkında bize bilgi sağlayabilir.
- **Çağın, Onur. Büyük Ustalar. TRT Türk. 2013.**
 - Bir önceki belgeselde de olduğu gibi burada da büyük ustalardan bahsediliyor. Bu belgeselde ise Başsav'ın farklı bir kariyer dönemi ele alınmakta.
- **Bozkurt, Rifat, Cem Siyahi ve Zeki Kuşloğlu. Beyaz Altın Semineri. Eskişehir: Uğur Ofset Yayınevi, 1989.**
 - Altı bölümden oluşan kaynak, alanlarında uzman kişiler tarafından yazılmıştır. Kitabın ilk bölümünde bizim de yazımızda yer vereceğimiz lületaşının özellikleri,

bulunuşu, çeşitleri ve lületaş işleciliği gibi konulara yer verilmesi kaynağı seçmemizde etkili olmuştur. Daha sonraki bölümlerde ise lületaşının kullanım şekilleri, pazarlanması ve lületaşının Türk tıp metinlerindeki yerinden bahsedilir.

- **Tosuner, Şehabeddin. “Mehmet Başsav Lületaşımızı Anlattı” *Eskişehir Sanat* 56 (2012): 13 – 15.**

- Eskişehir Sanat Derneğinin çıkardığı bu dergi, Mehmet Başsav ile yapılan bir söyleşiyi içermektedir. Bu söyleşide Mehmet Başsav bir lületaş tekniği olan “saykal” işlemi hakkında bilgiler verir. Ayrıca bu söyleşide eski lületaş ustalarından Avamiloğlu Ahmet ve lületaşının tarihinden de bahsedilir.

- **Dudaş, Nazife & Melda Özdemir. *Eskişehir İlinde Lületaş İşleciliği ve Üretilen Ürünler*. Eskişehir: Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, 2012.**

- Lületaş ve tarihi hakkında genel bilgiler verildikten sonra lületaş işleciliğinin tanımı, lületaş yapımında kullanılan araç ve gereçler ve lületaş yapımında kullanılan tekniklere yer verilir. Lületaş işleciliğinde karşılaşılan sorunlardan bahsedilip bu sorunlara öneriler sunulur. Ayrıca kaynağın son kısmında bulunan yüz elliye yakın fotoğraf da bu kaynağın seçilmesinde etkili olmuştur.

- **Özbek, Serpil. *Lületaş Oldum Ben*. Eskişehir: Eskişehir Ticaret Odası Yayınları, 2013**

- Lületaşının yer altından çıkarılması ve Türkiye’de lületaşının çıkarıldığı bölgeler hakkında bilgiler verilir. Lületaşının yer altından çıkarıldıktan sonra bir eser hâline geliş süreci resimlerle ayrıntılı bir biçimde anlatılır. Ayrıca kitapta lületaşından yapılan birçok ürünün ve çok sayıda lületaş işlecisi ve madencisinin fotoğraflarına yer verilir.

4) Taslak Plan

GİRİŞ

1. LÜLETAŞI NEDİR?

- 1.1. Lületaşının Tarihi
- 1.2. Lületaşının Yeraltından Çıkarılması ve İşlenmesi
- 1.3. Lületaşının Pazarlanması
- 1.4. Lületaşının Eskişehir İçin Önemi

2. Mehmet Başsav'ın Hikayesi

- 2.1. Lületaşı ile Tanışmadan Önceki Hayatı
- 2.2. Çıraklıktan Ustalığa
- 2.3. Lületaşı İşçiliğine Katkısı
- 2.4. Ödüller ve Başarıları

SONUÇ